

DDMÁČEK

ZDARMA

Číslo 138 Ročník XIII.

www.ddmtrebic.cz

květen 2025

Elektronickou verzi DDMáčku najdete na www.ddmtrebic.cz/casopis-ddmacek

Z NAŠÍ ČINNOSTI

NEPŘEHLÉDNĚTE

Těšíme se na vás v neděli 11. května od 14 hodin na naší Akademii
a 25. května od 14 hodin na Dni dětí.

ZVÍŘECÍ PŘÁTELÉ

Rubriku Zvířecí přátelé pro vás připravuje **Zookoutek DDM Třebíč**. Pro objednání komentovaných prohlídek nebo programů pro školy volejte na 602 276 962. Můžete nás také sledovat na facebooku: [facebook.com/ZookoutekDDMTrebic/](https://www.facebook.com/ZookoutekDDMTrebic/)

Jak bydlíme?

V dnešním čísle budeme pokračovat v miniseriálu o ubikacích našich zvířátek.

Gekončící noční

Gekončící noční patří mezi nejoblíbenější a nejčastěji chované druhy ještěřů.

Jejich přirozeným prostředím jsou podhorské skalnaté oblasti Indie, Pákistánu a Afghánistánu.

Terárium má mít minimálně 1/3 stropu větrání, které je u nás řešené větrací mřížkou. Terárium používáme skleněné, řešené na délku. Pro zvětšení užité plochy mají naši svěřenci 3D stěnu, kterou gekončící rádi využívají. Jelikož jsou to vynikající lezci, dokáží vylézt až úplně nahoru. Tuto stěnu máme členitou s více policemi, na kterých mohou zvířata odpočívat.

Pro klid a pocit bezpečí je v teráriu umístěno větší množství úkrytů. Nechybí ani kořen sloužící jako úkryt, prolézačka i pěkná dekorace.

Osvětlení potřebují gekončící pouze tehdy, je-li terárium v místnosti bez oken a světla. U nás tedy osvětlení není používáno a gekončící díky světlu z oken mohou vnímat přirozené střídání dne a noci. Při akcích pro návštěvníky pak terárium nárazově mírně dosvětlujeme obyčejnou zářivkou.

Výhřev je pro gekončící ideální formou výhřevných kamenů, topných fólií či topných kabelů. U nás používáme topnou fólii a výhřevné kameny na jedné straně terária, čímž vzniká teplotní gradient, aby si zvíře mohlo vždy vybrat, zda chce být v chladnějším nebo naopak teplejším místě terária.

Rostliny gekončící velice rychle ničí lezením, proto v teráriu rostliny nepoužíváme. Nepoužíváme ani umělé rostliny.

Jako substrát používáme obyčejné neparfémované stelivo pro kočky, tzv. bentonitový kočkolit. Gekončící v domácím chovu i v přírodě neustále hledají zdroj vápníku. Toto chování můžeme pozorovat jako olizování různých předmětů včetně podestýlky. Při náhodném požití podestýlky gekončíkem se tato podestýlka díky vodě v trávicím traktu rozloží na „bláto“, které vyjde spolu s exkrementy z těla ven. Písek, lignocel a další podestýlky mohou při náhodném požití zvířeti ucpat trávicí trakt, a proto se jejich použití nedoporučuje.

V teráriu naleznete také plastové krabičky s dírou ve víku. Tyto krabičky jsou tzv. vlhká kladiště, která gekončící používají nejen ke kladení vajec, ale také pro vlhčení kůže před svlekem, nebo i jako chladný úkryt. Uvnitř těchto krabiček je pro své skvělé vlastnosti vermikulit, což je speciální substrát právě pro inkubaci plazích vajec.

V teráriu také najdete misku na vodu a misku na krmení se zaoblenou hranou a vápníkem uvnitř. Tato miska svým tvarem znemožňuje hmyzu utéct pryč.

KVĚTEN 2025

Astronomické okénko pro Vás připravuje Hvězdárna a planetárium Třebíč. Naši činnost můžete sledovat na ddmtrebic.cz/hvezdarna, planetariumtrebic.cz, facebook.com/planetariumtrebic a instagram.com/planetariumtrebic.

Nejprve se podíváme, jak to bude v květnu s planetami. **Merkur**, **Uran** a **Neptun** nebudou pozorovatelné. **Venuši** najdeme ráno nízko nad východem. **Mars** můžeme pozorovat v první polovině noci, nyní v souhvězdí Raka. Koncem května se přesune do Lva. **Jupiter** (v Býku) bude již jen večer nízko nad západem a koncem měsíce nebude pozorovatelný vůbec. Na ranní oblohu se přesune **Saturn**, od poloviny května jej můžeme vyhlížet nízko nad východem.

Úkazy:

2. 5. bude v opozici se Sluncem planetka Vesta (+5,6 mag), za velmi dobrých podmínek bude vhodná pro pozorování astronomickými dalekohledy

od 22. do 24. 5. najdeme na ranní obloze seskupení Měsíce, Venuše a Saturnu velmi nízko nad východním obzorem, je ovšem potřeba si přivstat a pozorovat kolem 4. hodiny ráno

situace 23. 5. kolem 4. hodiny ráno

Meteorické roje:

Eta Akvaridy od 19. 4. do 28. 5. s maximem 6. 5., ZHR 50, velmi rychlé

Zenitová hodinová frekvence (ZHR) je počet meteorů, které byste mohli spatřit za ideálních pozorovacích podmínek při poloze radiantu v zenitu v průběhu jedné hodiny.

Slunce:

1. 5. východ v 5.36 SELČ, západ v 20.19 SELČ

31. 5. východ v 4.37 SELČ, západ v 21.00 SELČ

Měsíc:

úplněk 12. 5.

nov 27. 5.

OTVÍRACÍ DOBY HVĚZDÁRNY PRO VEŘEJNOST V KVĚTNU:

PLANETÁRIUM: Programy pro veřejnost vždy v pátek a v sobotu, podrobnosti a předprodej vstupenek najdete na webu. Vzhledem k počtu míst v planetáriu doporučujeme zakoupit vstupenky předem online. V případě volných míst lze zakoupit vstupenku i na místě, platba hotově.

POZOROVÁNÍ večerní oblohy: pátek + sobota: 21:30 – 23.00 h, jen za příznivého počasí.

Přejeme vám krásné dny a jasnou oblohu.

CO MOŽNÁ NEVÍTE

Pojmenování „květen“ vzniklo až díky spisovateli Josefu Jungmannovi, který v roce 1805 při překladu jedné francouzské knihy přeložil název pátého měsíce jako květen.

V květnu slavíme:
První máj – svátek práce a den zamilovaných; **Den vítězství** se slaví 8. května; **Den matek** – druhou květnovou neděli; **Den koní** – poslední květnovou neděli

Původní označení pro květen - „máj“ však můžeme dodnes slyšet v lidových písničkách a pranostikách.

V květnu také slavíme:
Den labyrintů – tento svátek se slaví 2. května; **Den Star Wars** – slaví se 4. května; **Mezinárodní den hasičů** – 4. květen; **Ručníkový den** 25. května; **Světový den želv** – slaví se 23. května

<https://www.nemeckeshop.cz/user/articles/images/120592092.jpg>; <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d1/Josef-Jungmann-Statue-Prague2011b.jpg>; <https://blog.hubatacernoska.cz/data/filecache/2e/kvetnove-svatky.jpg>; <https://cdn.myshoptet.com/usr/www.cloogo.cz/user/documents/upload/mceclip2-2.jpg?1734541964>; <https://www.schoolpressclub.com/clanky/38198-kveten-mesic-zajimavosti>

„UJÍŽDÍME“ NA KOLEČKÁCH

14.5.2025 Dětské dopravní hřiště 15.00-17.00

Není kolečko jako kolečko !!!

Využijte dopravní hřiště pro jízdu nejen na kolech, ale i koloběžkách, skateboardech, longboardech nebo si přineste třeba kolečkové brusle!!!

Zahrajte si 3IQ, 4 in line, otáčivé piškvorky, pukey, šoupanou,...

Na místě vás všechny hry naučíme.

MLADÝ SPISOVATEL

ZTRACENÝ FEJETON JANA NERUDY

Marie Nekulová, 18 let, povídka získala 1. místo ve III. kategorii 8. ročníku soutěže

Věřím, že čtenář byl někdy v podobné situaci. Je příjemné odpoledne, vy sedíte v lenošce, čtete noviny a najednou zničehonic někdo zaklepe na dveře. No a vy jakožto zdvořilý a ohleduplný člověk neotálíte a jdete neohlášenému návštěvníkovi otevřít. Jenže za dveřmi nikdo nestojí, ať se rozhlížíte, jak chcete. Čtenář jistě zná ten pocit náhlé újmy na důstojnosti, zklamání z úpadku dobrých mravů a podobně. V právu jste samozřejmě vy, neboť toto si přece slušní lidé v naší vyspělé společnosti nedělají. Navíc litujete té spousty kroků, které jste musel z lenošky ke dveřím vykonat a které vám již nikdo nevrátí. Ano, cítím, že se již čtenář do toho pocitu náležitě vžil. Sám jsem toho názoru, že by měli takového „šprýmaře“ podle starého dobrého zvyku vymáchat v koši ve Vltavě. Tak přesně toto jsem zažil jedno nedělní odpoledne. Jak jsem již popsal, držel jsem v rukou nedělní tisk, popíjel výtečnou kávu, kterou mi uvařila Anča, a vnímal jsem ten krásný pocit naprosté blaženosti. Jenže mne z těchto krásných pocitů vytrhlo ono zaklepání na dveře. Co teď, pomyslel jsem si. Anča byla u sousedky pro česnek, tudíž jsem musel jít ke dveřím sám. Hlavou mi samozřejmě proběhlo několik myšlenek, mezi nimi především to, že nikoho nečekám, nikam se mi nechce a že bych nejrady neotvíral. I přesto jsem otevřel, ale přede dveřmi nikdo nestál. Vykročil jsem tedy dopředu, abych se rozhlédl, a o něco jsem zakopl. A ono to zamňoukalo. Pořádně jsem se tedy podíval na tu věc ležící před mým krovem. Byl to proutěný koš přikrytý kusem bílého plátna. Dřepnul jsem si a plátno odhrnul. V košíku ležela kočka! Měla bílo-černou srst, velké zelené oči a malý růžový čumáček. Znovu jsem se rozhlédl po chodbě, jestli neužřím majitele toho stvoření, ale nikde nikdo. Vzal jsem tedy ten košík i s kočkou a odnesl ho do bytu. Postavil jsem ji na zem před lenošku, posadil se a začal usilovně přemýšlet. Co teď s ní? Způsob, jakým byl tento čin proveden, dával tušit, že majitel si to zvíře už nejspíš nevyzvedne. Mohl bych ji zkusit nabídnout někomu jinému, ale co vím, kočku nikdo nesháněl. Také tu byla možnost ji prostě vzít a nechat na ulici. Jsem ovšem povahy měkké a něčeho takového bych nebyl schopen. Anebo zbavit se jí stejnou cestou jakou jsem ji nabyl. Koukal jsem se na ni a v hlavě se mi rodil jeden nápad za druhým. To zvíře se mezitím vyhrabalo z koše a začalo se mi naprosto drze otírat o nohavici kalhot. Navíc začalo příst. V tu chvíli jsem se sebral a šel jsem přemýšlet do ložnice, protože jsem vycítil pokus o manipulaci a to nestrpím. Ani tam jsem však neměl klid, neboť ono to začalo řvát. Ale jak! V knížkách pro děti se čtenář dočte, že kočička mňouká. Velmi by mne zajímalo, kde to vzali. Vážený čtenáři, kočka „mňouká“ jako kdybyste zkřížili dětský pláč s řevem tygra. Tak to zní. Nedejte se oklamat lživou dětskou literaturou a radši ji hned zahod'te. No nicméně po hodině jsem se vrátil do světnice s tím, že tu ta kočka prostě nějakou dobu zůstane, dokud nevymyslím co s ní. Mezitím, co jsem byl pryč, si můj nový nájemník lehl na lavici a usnul. Musím se přiznat milý čtenáři, že takto působila velmi roztomile. Rychle jsem zatřásl hlavou, abych potlačil pocity náklonosti, ale stejně

jsem si k ní nakonec přisedl a začal ji hladit. Opravdu to bylo velmi uklidňující. Po chvíli se probudila a natočila mi břicho k podrbání. Ona byla vlastně velmi hezká. Navíc, proč bych si nemohl pořídit kočku. Koneckonců sežere toho jistě daleko méně než já, venčit ji nebudu

muset a bude chytat myši. Já jsem tedy v bytě myši neměl, ale co kdyby náhodou. Seděl jsem, mazlil jsem se s tím tvorem a maloval jsem nám společnou budoucnost. Také jsem si vzpomněl, že týden zpátky se tu v okolí pohyboval nějaký pobuda. Kdybych měl kočku, určitě by mne před ním ochránila. Jistě by ho podrápala, aby si získala moji lásku. „Jejdanánku! Milostpane, co to mají za potvoru?“ A jéje, Anča se vrátila. Ta z toho asi nebude mít radost. „No, co by to bylo! Kočka je to! Rozhodl jsem se, že tu teď s námi bude. Však ono nebude tak zle,“ smířlivě jsem spustil na Anču. „No, jak myslí, ale budeme litovat. Stará Kadlečka si předloni taky pořídila micku a už jich má osm. Věř mi, milostpane, to nedopadne dobře. Neskončí u jedné,“ domluvila Anča a šla vařit večeři. Její varování jsem však nebral vážně. Stará Kadlečka byla žena, o které bylo známo, že je mírně řečeno mdlého rozumu. Někdo by dokonce řekl čarodějnice, ale to mi přijde nepravděpodobné. Nemyslel jsem si, že by s mým novým mazlíčkem měly být problémy. Ona Anča vždy viděla sklenici z půli prázdnou. Inu, on ten ženský mozek vidí všude jenom problémy, říkal jsem si. I tam kde nejsou. Bohužel jsem později toho večera musel dát Anče v něčem za pravdu, neboť když jsem si šel pro noviny, kočka mi snědla na stole ležící večeři. Ale co, stalo se. Budu příště opatrnější, opakoval jsem si a šel spát o hladu.

Ve čtyři hodiny ráno mne ale probudil řev. Ano, byla to ta kočka. Ukázalo se, že když ji nenakrmím, nebudu smět pokračovat ve spánku. To už jsem začal vnímat trochu jako vydírání a, čtenář dovolí, psychické týrání. Přesto jsem vstal a nakrmil ji. Poté mi bylo milostivě dovoleno znovu ulehnout. Samozřejmě ale jen do té doby, než se jí zachtělo ven na procházku. Nezbyvalo mi, než ji jít pustit. Na její návrat jsem nečekal dlouho, neboť po pár minutách se vrátila a drápala se zpět dovnitř. Čtenář uzná, že po takové noci jsem ráno nemohl být svěží a světácký jako jindy. Byl jsem značně nevrlý a podrážděný. Anča na mne nepromluvila slovo, jen se blahosklonně dívala. Jasně jsem si v tom pohledu mohl přečíst „já jsem to říkala“. I tak jsem nad svou novou společnicí nehodlal zlomit hůl. Naopak, začal jsem jí přizpůsobovat svůj denní režim. Zůstávali jsme spolu déle vzhůru a já jsem si s ní povídal. Čtenář si možná pomyslí, že jsem se zbláznil, ale já jsem byl nadmíru spokojen. To stvoření mi nikdy neskákalo do řeči a vždy mne trpělivě vyslechlo. Pravda, to noční vstávání bylo poněkud nepříjemné, ale vyřešil jsem to tím, že jsem začal spát ve světnici. Víte, pes je nejlepší přítel člověka. Myslí si o vás, že jste skvělý člověk, když se o něj staráte a dáváte mu lásku a péči. Kočka je ale bytost docela jiná. Všechnu tu starostlivost a něhu vnímá jako ujištění o své nadřazenosti a výjimečnosti. Dokonale si mě omotala okolo svého dráčku a já byl připravený být vždy poslušen. A tak jsme spolu žili.

Jedno nedělní odpoledne jsem si vyšel na procházku. Anča zrovna drhla podlahu a to nemá ráda, když se jí tam pletu. Po třech příjemných hodinách jsem se vrátil do bytu, kde mne čekalo nemilé překvapení. „Milostpane, já Vám to říkala. Já to věděla. To je nadělení. Co teď s tím budeme dělat. Šest je jich. Šest!“ Zpočátku jsem úplně nechápal, ale jak jsem vešel dál do světnice, bylo mi to jasné. V košíku, kde měla pelíšek, ležela moje kočka a s ní šest koťat. Musím připustit, že se mi trochu zamotala hlava. Starat se jen o ni nebylo úplně snadné, ale zvykl jsem si. Jenže starat se o šest dalších, to by bylo nad moje síly.

Na to, co jsem udělal potom, nejsem příliš hrdý. Vzal jsem košík i s jeho osazenstvem a odnesl ho před dveře neznámého bytu. Tam jsem zaklepal a utekl. Poté jsem se jako spořádaný člověk šel za trest vymáchat do Vltavy.

PŘIDEJTE SE K NÁM

www.ddmtrebic.cz

AKADEMIE

11. KVĚTNA 2025
14:00-16:30 HODIN
AMFITEÁTR U BUDOVY B

Vystoupení tanečních a hudebních kroužků
Ukázka činnosti ostatních kroužků
Magnetková soutěž
Fotokoutek
Občerstvení

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE TŘEBÍČ VÁS ZVE NA
VÝTVARNÉ TVOŘENÍ

KRÁSA SUKULENTŮ

16.5.
2025

300,-Kč

Máte rádi sukulenty? Absolutně nenáročné rostliny, které dokáží na malém prostoru vytvořit magickou zahrádku. Přijďte si z nich vyrobit dekoraci na balkon, zahradu nebo pergolu. Vše Vám připravíme a Vy se jen pustíte do realizace. Nápomocni budeme radou i pomocí.

MÍSTO : DDM TŘEBÍČ, T.BATI 1084
ZAČÁTEK V 16.00 HOD.
NA AKCI JE TŘEBA SE PŘEDEM NAHLÁSIT:
klikova@ddmtrebic.cz nebo mobil : 604 662 144
PODROBNOSTI SLEDUJTE NA:

www.ddmtrebic.cz

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE TŘEBÍČ
VÁS ZVE NA

...DEN DĚTÍ...

25. května 2025
14 - 17 hodin

Soutěžní aktivity pro děti,
věcné ceny
Složky IZS, ESKO-T,
malování na obličej a další
Alternátor a TTS
Workshopy našich kroužků
Animační program a soutěže pro děti
Občerstvení

Akce se koná pod záštitou
starosty města Třebíč Mgr. Pavla Pacala
a paní senátorky Hany Žákové

www.ddmtrebic.cz

SENÁT
PARLAMENTNÍ SENÁT REPUBLIKY

Třebíč

FRANKISCHE

Alternátor
EKOTECHNICKÉ CENTRUM TŘEBÍČ

ESKO-T s.r.o.

tts

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM TŘEBÍČ

OD 4. DUBNA 2025
PROGRAM SE SKLÁDÁ Z KOMENTOVANÉ ČÁSTI A FILMU

TEMNÁ STRANA SVĚTLA DARK SIDE OF LIGHT

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK NA: PLANETARIUMTREBIC.CZ
VHODNÉ PRO ŠIROKOU VĚŘEJNOST, DĚTI 8+, JEDNOTNÉ VSTUPNÉ 100 Kč

HVĚZDÁRNA
A PLANETÁRIUM
TŘEBÍČ

The show was created as an intellectual output from the project "Sisters were sufficient but not redundant light" under project number 8001-CZ22-8-004-07004. Co-funded by the European Union.

www.ddmtrebic.cz

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.